

30.11.2022 r.

Informacja prasowa

Prawie 58 mln złotych z NFOŚiGW na ochronę polskich mokradła

„Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury” to tytuł strategicznego projektu LIFE, który Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wesprze kwotą blisko 58 mln złotych. Wnioskodawcą jest Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, natomiast współbeneficjentami: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska oraz Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Całkowity budżet tego największego – jak dotychczas projektu LIFE z zakresu czynnej ochrony przyrody to ponad 165 mln złotych. Umowa w tej sprawie została podpisana 30 listopada br. przez wiceprezesa NFOŚiGW Sławomira Mazurka i dyrektora Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Janusza Dawidziuka, w obecności m.in.: wiceminister klimatu i środowiska, Głównego Konserwatora Przyrody, Małgorzaty Golińskiej, oraz Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska Andrzeja Szwedy – Lewandowskiego.

– Cały czas dbamy o polskie dziedzictwo przyrodnicze, które jest chronione m.in. w ramach europejskiej sieci Natura 2000, największego w skali światowej systemu ochrony zagrożonych siedlisk i gatunków – mówiła wiceminister klimatu i środowiska Małgorzata Golińska. Torfowiska, oprócz tego że są siedliskami dla szeregu cennych roślin i zwierząt, pełnią wiele ważnych funkcji środowiskowych, takich jak retencja wód opadowych, czy naturalne oczyszczanie wód. To także jedne z najszybciej zanikających ekosystemów naszej strefy klimatycznej - ulegają postępującej degradacji wskutek zmian warunków hydrologicznych, głównie w wyniku przeprowadzonej przed laty niewłaściwej melioracji oraz zmian ich sposobów użytkowania. Dlatego tak ważna jest ich ochrona, czemu ma służyć podpisana dzisiaj umowa – podkreśla minister Golińska.

Wiceprezes NFOŚiGW Sławomir Mazurek dodaje, że warto sięgać po środki na finansowanie przedsięwzięć proekologicznych z programu LIFE. – *W ramach programu można realizować projekty multidyscyplinarne o bardzo szerokim zakresie tematycznym, wykorzystując potencjał współpracy podmiotów o różnych kompetencjach. Oprócz inicjatyw służących ochronie najcenniejszych elementów przyrody, niezwykle istotne jest kontynuowanie działań na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu oraz poprawy stanu środowiska – LIFE daje taką możliwość wspierając wnioskodawców, a następnie beneficjentów Programu od etapu pomysłu do momentu zakończenia realizacji projektów – uzupełnia prezes Mazurek.*

Całkowity budżet projektu to ponad 165 mln złotych. 35 proc. środków, tj. 58 mln zł, pochodzi z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pozostałe 99 mln zł i 8 mln zł to odpowiednio środki z Komisji Europejskiej i wkład własny. Ponadto poprzez realizację projektu LIFE skoordynowane będzie wydatkowanie na rzecz polskich mokradeł środków z innych krajowych i zagranicznych źródeł. Środki te opiewają na kwotę ponad 2,15 mld euro.

Celem największego z dotychczasowych polskich strategicznych projektów LIFE jest m.in. stworzenie warunków do wdrożenia Priorytetowych Ram Działań dla sieci Natura 2000 2021-2027 (PAF). Jest to dokument i jednocześnie strategiczne narzędzie planistyczne, umożliwiające wszechstronną ocenę postępowań, od których zależy prawidłowe funkcjonowanie Sieci Natura 2000 i powiązanej z nią Zielonej Infrastruktury w Polsce. Projekt zakłada również ochronę i przywrócenie ważnych funkcji torfowisk, bagien i terenów podmokłych w celu poprawy jakości siedlisk i warunków dla zamieszkujących je gatunków. Realizacja projektu przyczyni się do przeciwdziałania utracie bioróżnorodności na obszarze ponad 120 tys. hektarów. Propozycja uwzględni m.in. czynną ochronę mającą na celu utrzymanie bądź polepszenie stanu zachowania bagien, torfowisk oraz terenów podmokłych na 100 proc. obszarów Zielonej Infrastruktury wywierających istotny wpływ na stan zachowania obszarów Natura 2000 zgodnie z PAF.

Pozostałe działania w ramach tej inicjatywy obejmują stworzenie nowoczesnego, wielofunkcyjnego i stabilnego systemu zarządzania zasobami przyrody w skali całej Polski, pozwalającego na dokonywanie licznych analiz na potrzeby prawa krajowego i unijnego. Pozwoli to na większą efektywność działań organów ochrony przyrody, w szczególności Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska. Równocześnie przy wdrażaniu PAF prowadzone będą kampanie edukacyjne, które przyczynią się do wzrostu świadomości społecznej o funkcjach i roli bagien, torfowisk i terenów podmokłych.

– W wyniku realizacji projektu, po czterech latach od rozpoczęcia działań, nastąpi poprawa stanu blisko 20 proc. powierzchni siedlisk bagien, torfowisk lub innych obszarów Natura 2000, natomiast po dziewięciu latach renaturalizacja obejmie aż 20-35 proc. tych obszarów – powiedział Janusz Dawidziuk, dyrektor Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Dzięki projektowi powierzchnia obszarów chronionych, dla których zapewniono wzrost efektywności zarządzania obejmie: 3 142 122,1 ha a powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony: 119 500 ha. Zmniejszy się również emisja CO₂ z torfowisk o co najmniej 133 000 Mg/rok i uruchomiony zostanie odwrotny proces – pochłanianie CO₂.

Według szacunków na terenie Polski mokradła naturalne i odwodnione występują na obszarze o powierzchni ok. 4,4 mln ha, wśród których około 1,3 mln ha to ponad 50 tys. torfowisk o powierzchni większej od 1 ha. Torfowiska należą do najszybciej zanikających ekosystemów naszej strefy klimatycznej lub ulegają postępującej degradacji wskutek zmian warunków hydrologicznych, głównie w wyniku przeprowadzonej przed laty niewłaściwej melioracji oraz zmian sposobów ich użytkowania. Zdegradowane torfowiska charakteryzują się mniejszą różnorodnością biologiczną, oraz intensyfikacją procesu mineralizacji, przyczyniającą się do wzrostu emisji CO₂.

Warto przypomnieć, że Program LIFE jest jedynym programem zarządzanym na poziomie Komisji Europejskiej i w całości dedykowanym zagadnieniom ochrony środowiska, przyrody i klimatu oraz transformacji energetycznej. W ramach programu możliwe jest uzyskanie wsparcia na realizację m.in. projektów aktywnej ochrony przyrody na obszarach Natura 2000, testowania i przygotowania do szerokiego rozpowszechnienia rozwiązań mogących przyczynić się do poprawy stanu środowiska oraz przewyższania barier w przechodzeniu na czystą energię. NFOŚiGW oprócz wsparcia merytorycznego przygotowania i realizacji projektów udziela bezzwrotnego dofinansowania projektów LIFE, dzięki czemu projekty LIFE mogą być realizowane przy minimalnym, bo wynoszącym jedynie 5 proc., wkładzie własnym.

Zachęcamy do zapoznania się ze szczegółami dotyczącymi Programu LIFE dostępnymi na [stronie internetowej NFOŚiGW i zapisania się do Newslettera LIFE](#). Do dyspozycji potencjalnych Wnioskodawców i Beneficjentów są także ciekawe materiały ze szkoleń z udziałem przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz polskich i zagranicznych Beneficjentów zamieszczane na [platformie YouTube](#).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) jest liderem we wdrażaniu programów zmieniających na lepsze jakość życia w Polsce. Od ponad 30 lat inicjuje i wspiera działania na rzecz środowiska i transformacji energetycznej. Podległa Ministerstwu Klimatu i Środowiska instytucja finansuje i współfinansuje przedsięwzięcia proekologiczne. Na ten cel przeznaczyła już 270 mld zł, z czego prawie 2/3 to środki własne. Z jej wsparcia korzystają zarówno przedsiębiorcy, samorządy i administracja państwowa, jak i uczelnie, organizacje pozarządowe i osoby prywatne.

Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa
media@nfosigw.gov.pl

Wydział Komunikacji Medialnej
Departament Edukacji i Komunikacji
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
media@klimat.gov.pl